SISEMINISTEERIUM

Teie 19.11.2002 nr 2-7.1-TA/02/1907
Riigikontroll Meie 13 .12.2002 nr 9.1-5/11209

Arvamus kontrolliaruande eelnõu kohta

Siseministeerium nõustub Riigikontrolli arvamusega, et alaealised vajavad kriminaalmenetluses erilist kohtlemist. Seda arvesse võttes on Politseiameti 2003. aasta üheks prioriteediks seatud noorukite õigusrikkumiste avastamine ja töö noortega. Riigikontrolli auditi "Alaeaeliste erikohtlemine kriminaalmenetluses" kontrolliaruande eelnõu kohta on Siseministeeriumil järgmised märkused.

1. Ettepanekud lk 12 ja lk 17.

Lapse õiguste konventsioonis ning Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud "Kuritegude ennetamise riiklikus strateegias aastani 2005" ja 25.07.2000 protokollilises otsuses nr 33 seatud eesmärkide elluviimiseks on kolmandat aastat järjest kriminaalpreventiivtöö Siseministeeriumi valitsemisalas toimunud projektipõhiselt. See tähendab tegevuste kavandamist ja elluviimist lähtuvalt konkreetse paikkonna-, politseiasutuse või struktuuriüksuse teenistuspiirkonna õiguskorra probleemidest ning kuritegude ennetamise riikliku strateegia ülesannetest. Projekti põhine on ka preventiivtöö finantseerimine. Siseministeeriumi 2003.a.tegevuskava koosneb 63 projektist, nende elluviimiseks on taotletud Politseiameti eelarvest 1 miljon krooni. Projektide rahastamine eeldab koostöö ja partnerluse olemasolu politsei, kohaliku omavalitsuse ja kolmanda sektori vahel (kaasfinantseerimine), samuti projekti käigus läbiviidavate tegevuste kajastamist meedias.

Uurimisasutused lähtuvad oma tegevuses kriminaalmenetluse koodeksist, mille kohaselt kõiki kuritegusid tuleb menetleda võrdsel alusel. Kriminaalmenetluse koodeks ei sätesta kohustust alaealiste kriminaalasjade menetlemiseks eelisjärjekorras. Seetõttu ei saa Siseministeerium kehtestada korda ega anda suuniseid kriminaalasjade menetlemisel eelistuste tegemiseks. Vabariigi Valitsuse protokollilise otsusega heakskiidetud dokumentide alusel ei saa kehtestada seaduse nõuetest erinevaid norme.

Kriminaalasja menetluse algul ei ole teada, kes on teo toimepanija (ca 70% kuritegudest jääb üldse avastamata). Nn alaealise-kriminaalasjaks muutub kriminaalasi alles siis, kui kuriteo toimepanija on tuvastatud ja selleks osutub alaealine ja talle esitatakse süüdistus. Enne seda ei ole mõtet rääkida alaealise erikohtlemisest, sest ta ei figureeri asjas. Alaealiste poolt pannakse ca 1/3 kuritegudest toime koos täiskasvanutega, mis komplitseerib alaealiste kriminaalasjadele spetsialiseerumist.

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
17.12.2002 2-7.1-TA/02/1907-2

SB 018680

Pikk 61
15065 TALLINN
Reg. kood 70000562

Telefon (0) 612 5007
Telefon (0) 612 5008
Faks (0) 612 5087
E-post sisemin@sisemin.gov.ee

Konto 10002052565002
Eesti Ühispank
Kood 401

Politseis töötavad nn noorsoopolitseiametnikud, kes peale kriminaalpreventiivtöö avastavad ka kuritegusid ja tegelevad väärteomenetlusega. Töötades kindlas teenistuspiirkonnas, tunnevad nad hästi seal elavaid noorukeid ja seda kergem on ka alaealiste poolt toime pandud kuritegusid avastada. Kui nad on kindlaks teinud kuriteo toime pannud alaealise, teostavad nad esialgsed uurimistoimingud kuni kahtlustatavaks tunnistamiseni ja annavad materjalid üle uurijale. See praktika on prefektuuriti erinev. Need politseiametnikud on valdavalt pedagoogilise või juriidilise haridusega (lisandub politseiline eriharidus) ning on läbinud erinevad täiendkoolituskursused tööks alaealistega.

Kui kriminaalasjas on jõutud süüdistuse esitamiseni, on selles tavaliselt suur kogus informatsiooni. Süüdistuse esitamine toimub uurimise lõppetapil. Kui uurimise lõppetapil võtta kriminaalasi ühelt uurijalt ära ja anda üle alaealistele spetsialiseerunud uurijale, kaotame väärtuslikku menetlusaega: uus uurija peab end kriminaalasjaga niivõrd kurssi viima, et selles vabalt orienteeruks. Selleks ei piisa kriminaalasja läbilugemisest, kogutud materjal tuleb omandada. Seega on uurimisjuht dilemma ees: kas kaotatud aja kaalub üle teadmine, et asjaga tegeleb edasi alaealistele spetsialiseerunud uurija?

Alaealistele spetsialiseerunud uurijad on faktiliselt olemas kõigis prefektuurides, kuid neid ei nimetata nii. Politseis koosseisunimestike järgi tegelikult uurijaid polegi: on mitmel tasemel politseiinspektorid. Spetsialiseerunud uurijate menetleda antakse need kriminaalasjad, milles käsitatakse alaealis(t)e kuritegude seeriaid. Alaealise suhtes toime pandud isikuvastaste kuritegude puhul uuritakse alaealiste asju reeglina eraldi. Politseiprefektuurides on uurijaid, kes on spetsialiseerunud laste vastu toime pandud seksuaalkuritegude uurimisele ning nad on läbinud vastavad täiendkoolituskursused. Nad valdavad lastest seksuaalkuriteo ohvrite kohtlemisel erimetoodikat ning oskavad lapse ülekuulamisel kasutada mõnedes politseiprefektuurides selleks spetsiaalselt sisustatud kuriteoohvrite ülekuulamistuba ja läbi viia videointervjueerimist. Siin otseselt tegu alaealiste erikohtlemisega.

Politseiasutustes alaealistega tehtava töö tõhustamiseks on Politseiameti 07.10.2002 käskkirjaga nr 217 kinnitatud "Õigusvastase teo toimepannud ja abivajavate laste kohtlemise juhend", mis reguleerib õigusvastase teo toimepannud alaealiste kohtlemist politseiasutuses. Antud juhendi koostamisel on lähtutud ÜRO lapse õiguste konventsioonist, ÜRO standardmiinimumreeglitest, karistusseadustikust, karistusseadustiku rakendamise seadusest, kriminaalmenetluse koodeksist, väärteomenetluse seadustikust, lastekaitseseadusest, alaealise mõjutusvahendite seadusest, politseiseadusest ja teistest õigusaktidest. Juhendi kohaselt tuleb lähtuvalt politseiasutuse teeninduspiirkonna iseärasusest (alaealiste õigusrikkujate arv teeninduspiirkonnas jms) moodustada politseiasutuses lastega tegelev struktuuriüksus või määrata politseiametnikud, kelle põhiülesandeks on tegeleda õigusvastase teo toimepannud alaealistega ning tagada infovahetus teiste asutuste ja organisatsioonidega.

Riigikontroll soovitab menetlustoimingus osaleva psühholoogi ja pedagoogi vastutus ja ülesanded kas seaduses või siseministri määrusega üheselt määratleda. Siseministri määruse kehtestamiseks puudub antud juhul volitusnorm – arvestades, et psühholoog või pedagoog ei võta osa mitte ainult eeluurimise staadiumist, vaid ka kohtumenetlusest. Kõige paremini sobiks niisuguses sätted ilmselt kriminaalmenetluse koodeksisse. Vastutuse sätestamine seaduse tasandil aitaks tagada nende osavõtu kohtumenetlusest, mis on auditis toodud andmetel olnud väga

vähene. Sellisel juhul tuleb täiendada kriminaalmenetluse koodeksi §87 (Kohtukulud) selliselt, et ka psühholoogile ja pedagoogile hüvitatakse menetluses osalemise kulud.

Üldjuhul on alaealised eeluurimise ajal vabaduses ja sageli panevad sel ajal uusi kuritegusid toime. Seega tuleb neile esitatud süüdistust üha uute episoodidega täiendada ja neid ikka ja jälle üle kuulata, mis lükkab edasi süüdistuse esitamist ning võib pikendada kohtumenetlust seoses vajadusega lisada kriminaalasja uusi kuriteoepisoode. Alaealiste poolt toimepandavate kuritegude hulgas domineerivad vargused, millest avastatakse suhteliselt väike osa. See raskendab alaealiste kurjategijate suhtes erikohtlemise rakendamist (alaealised kurjategijad saavad sageli pikalt jätkata varguste toimepanemist enne süüdlase väljaselgitamist).

Kriminaalmenetluse koodeksi kohaselt teatab uurija vahi alla võtmise taotlusest eelnevalt kaitsjale ja prokurörile, kellel on õigus osa võtta taotluse läbivaatamisest maa- või linnakohtuniku juures. Vastavalt lapse õiguste konventsioonile, lastekaitseseadusele ja politseipeadirektori käskkirjaga nr 217 kinnitatud "Õigusvastase teo toime pannud ja abi vajavate laste kohtlemise juhendile" võetakse lapselt vabadus seaduses sätestatud alustel äärmise vajaduse korral. Pärast alaealisele süüdistuse esitamist kriminaalasjas valitakse tõkendiks üldjuhul allkiri elukohast mittelahkumise kohta. Neil erandlikel juhtudel, kui alaealise suhtes kohus kohaldabki tõkendina vahi alla võtmist, on selleks ka prokuröri seisukoht olemas.

2. Ettepanek lk 19.

Toetame lk 19 esitatud esimest ettepanekut. Alternatiivettepanekuga, et nõuda uurijatelt menetluse käigus alaealiste kohta õiendi koostamist, mis iseloomustaks süüdistatavat igakülgselt ja annaks infot tema sotsiaalse tausta kohta, Siseministeerium ei nõustu. Alaealiste sotsiaalse tausta ja isikuomaduste kohta kogutakse uurimise käigus teavet. Niisugust teavet ei koondata eraldi õiendisse, vaid see on hajali tunnistajate (lapsevanemate, tuttavate jt isikute) ülekuulamiste protokollides ning muudes dokumentides. Paljud noorsoopolitseiametnikud koostavad praegu taolise õiendi uurija taotlusel. Teadasaadud faktiliste andmete ümberkirjutamine uurija poolt iseloomustatavasse õiendisse kujuneb uurija poolt tõendite hindamiseks, mis on aga kohtu ülessanne. Leiame, et piisab alaealise kohta "preventsioonitalituse" poolt väljaantud õiendist praegusel kujul.

3. Ettepanekud lk 21.

Sisuliselt võib nõustuda Riigikontrolli soovitusega, et võimaliku huvikonflikti vältimiseks õpetaja ja õpilase vahel tuleks loobuda kaasamast alaealiste ülekuulamisele selliseid pedagooge, kes töötavad samas õppeasutuses, kus õpib ülekuulatav. Sellist põhimõtet püütakse ka võimaluste piires järgida. Seejuures tuleb arvestada, et pedagoogi leidmine mujalt alaealise ülekuulamiseks on üsna keerukas ülesanne.

Karistusregistri seaduse §19 kohaselt sisaldab teatis informatsiooni andmete olemasolu kohta vaid karistusregistris – mitte selle kohta, kas andmed on arhiivis. Praegu lähtub karistusregistri pidaja antud tõlgendusest (varem anti informatsiooni märkena "karistatus on kustunud").

Karistusregistri seaduse §4 lg1 järgi kantakse karistusregistrisse andmed ka kohtumääruse alusel, mis on tehtud alaealise suhtes kasvatusliku mõjutusvahendi kohaldamiseks. Tegemist pole kriminaalkorras karistamisega juriidilises mõttes, kuna karistusseadustiku §87 kohaselt "... kohus

võib sellise isiku karistusest vabastada, kohaldades talle mõjutusvahendeid". Juhul kui alaealisele on kohaldatud mõjutusvahendit, siis on ta karistusest vabastatud ja ei saa rääkida ka andmetest tema karistuse kohta.

Andmete nõudmiseks karistusregistri arhiivist võib olla muudele seadustele tuginevalt alus ka niisugustel asutustel, keda ei märgita karistusregistri seaduses. Karistusregistri seaduse §22 lg1 kohaselt saavad arhiivist andmeid vaid uurimisasutused kriminaalasjas eeluurimise teostamiseks. Samal ajal näeb näiteks kaitseväeteenistuse seadus (§59 ja §80) ette, et ajateenistusse ei kutsuta kutsealust ega võeta lepingulisse teenistusse isikut, kes on kandnud vabadusekaotuslikku karistust tahtlikult toimepandud kuriteo eest. Avaliku teenistuse seaduse §16 kohaselt ei võeta teenistusse isikut, keda on karistatud haldus- või kriminaalkorras korruptiivse teo eest.

Lugupidamisega

Ain Seppik
Minister

Märt Kraft
Kantsler

Cerly Vaerand 612 5040
Cerly.vaerand@sisemin.gov.ee

JUSTIITSMINISTEERIUM

Teie 19.11 2002. a. nr 2-7.1-TA/02/1906

Meie 13.12. 2002. a. nr 2-6-6/2036

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Arvamus Riigikontrolli auditi "Alaealiste erikohtlemine kriminaalmenetluses"
aruande kohta

Justiitsministeerium leiab, et Riigikontrolli tulemusaudit „Alaealiste erikohtlemine kriminaalmenetluses" on vajalik ja toodud probleemipüstitused asjakohased. Alljärgnevalt esitame oma arvamuse auditi eelnõus toodud järelduste ja ettepanekute kohta vastavalt eelnõu jaotusele:

Sissejuhatus

Nõustume toodud eelduste ja valitud uurimismeetoditega. Samas leiame, et lk 5 toodud tabeli nr 1 mõte jääb selgusetuks, kuna ei kajasta kulusid, mis seonduvad alaealiste kriminaalmenetlusega. Soovitame lk 6 joonisel 1 asendada prokuröri põhitegevusena *„kohtule riikliku süüdistuse esitamine"* väljendiga „kohtus riikliku süüdistuse esindamine", kuna see vastab Prokuratuuriseaduse terminoloogiale.

1. Alaealiste kriminaalasjade menetlemise kiirus

Nõustume Riigikontrolli järeldusega, et alaealiste kriminaalmenetluse prioriteetsus pole seni praktikas piisavat rakendust leidnud (lk. 10). Põhjusena toome esmajoones välja asjaolu, et kõigepealt vajas olulist reformi karistusõigus, kuna kriminaalkoodeks ei näinud ette piisavat vahetegemist alaealise ja täisealise isiku karistamisel. Alaealist ähvardas kriminaalmenetluse tulemusena reeglina samasugune karistus kui täisealist, mistõttu erikohtlemine, mis oleks viinud taolise sanktsioonini, poleks teeninud oma eesmärki. Seoses Karistusseadustiku jõustumisega käesoleva aasta 1. septembril on situatsioon muutunud ja alaealiste erikohtlemine kriminaalmenetluses aktuaalsem kui kunagi varem. Samuti on Riigikogus teisel lugemisel Kriminaalmenetluse seadustiku eelnõu (594 SE II-2) ja justiitsminister valmistab ette parlamentaarset diskussiooni kriminaalpoliitika üle tervikuna.
Justiitsministeerium leiab, et prioriteetide seadmine ja järjekindel ellurakendamine on hädavajalik, tagamaks riigi poolt efektiivne reageerimine süütegudele. Prioriteetide seaduse tasandil seadmise vajadust ning alaealiste erilise seisundiga arvestamise tähtsust rõhutab ka väljatöötatav strateegia „Riikliku kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2010".
Justiitsministeerium nõustub Riigikontrolli ettepanekuga *„määrata alaealiste asju menetlema spetsiaalsed uurijad ja prokurörid ning tagada, et nende töökoormus võimaldaks kriminaalasja kokkulepitud normaja jooksul lõpuni menetleda."* (lk 12) Samuti nõustume väitega, et *„igas*

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 16.12.2002 Reg nr 2-7.1-TA/02/1906-21

AA 003343

Tõnismägi 5A
15191 TALLINN
Reg. nr. 70000898

tel (372) 620 8100
fax (372) 620 8109
E-post info@just.ee
http://www.just.ee

a/a 10002028029006
Eesti Ühispank

väiksemas /.../ maa- ja linnaprokuratuuris ei ole otstarbekas pidada ametnikke, kes menetlevad alaealiste kriminaalasju, kuna selliseid asju on lihtsalt liiga vähe." (lk 12). Ettepanek kajastub ka Justiitsministeeriumi arengukava aastani 2006 õiguskaitse valdkonna eesmärgis 12.3d.
Justiitsministeerium kavandab koostöös Riigiprokuratuuriga 2003.a tööplaani ühe ülesandena selekteerida esimese poolaasta jooksul välja need prokurörid, kes spetsialiseeruksid alaealiste kriminaalasjadele ja planeerida vajalikud muudatused töökorralduses. Spetsialiseerumise õnnestumise kriitiliseks eelduseks on spetsialiseerumine ka politseiuurijate seas, kuna vastasel juhul tuleks loobuda hästi sisse töötatud pereprokuröride süsteemist, kus ühe prokuröri järelevalve alla on kinnistatud teatud uurijad, kelle menetluses olevatest kriminaalasjadest peab tal olema ülevaade. Eeltoodust lähtuvalt nõustume ka ettepanekuga suunata politseiperfektuure ja maa- ja linnaprokuratuure tihedamale koostööle. Üheks võimaluseks seejuures on kindlasti 4+1 süsteemi juurutamine politseiprefektuurides ning vanemprokuröride ja politseiprefektide töökohtumiste regulaarseks muutmine.

2. Alaealiste kriminaalmenetluse erinõuded
Justiitsministeerium nõustub Riigikontrolli ettepanekuga, mille kohaselt töökorralduslike meetmetega tuleks tagada, et alaealiste kriminaalasjadega tegeleksid spetsialiseerunud prokurörid, kes suuremates üksustes oleksid vabastatud täisealiste kriminaalasjade menetlemisest. Samuti on vajalik spetsialiseerunud prokuröride kutseoskuste hindamine ja koolitusvajaduse analüüsimine. (lk 17). Koolitusvajaduse esmane hindamine toimub spetsialiseeruvate prokuröride väljavalimise käigus, prokuröride koolitus peaks esialgsete plaanide kohaselt toimuma 2003.a teisel poolaastal, selleks on vastavad vahendid prokuröride koolituseelarvesse planeeritud.
Lk 17 – *Riigikontroll soovitab ette valmistada kriminaalmenetluse koodeksi muutmise eelnõu, andes kohtueelses menetluses ainult prokurörile õiguse taotleda alaealise vahi alla võtmist.*
Toetame Riigikontrolli ettepanekut, kuid ei pea hädavajalikuks Kriminaalmenetluse koodeksi muutmist, kuna vastav rakenduspraktika on võimalik kujundada ka kehtivat seadust muutmata. Riigikogu menetluses oleva kriminaalmenetluse seadustiku eelnõu § 127 lg kohaselt võib kahtlustatava või süüdistatava vahistada prokuratuuri taotlusel ja eeluurimiskohtuniku määruse alusel või kohtumääruse alusel. Seega leiame, et prokurörid tuleb eelnevalt välja koolitada ja lisaülesande täitmiseks ressursid planeerida, järelikult on mõistlik viia nimetatud ettepanekus toodud eesmärk ellu Kriminaalmenetluse seadustiku rakendumiseks.

3. Info alaealise sotsiaalse tausta ja isikuomaduste kohta
Justiitsministeerium nõustub Riigikontrolli soovitusega panna „*prokurörile seadusega kohustus nõuda kriminaalhooldusosakonnalt kohtueelse ettekande koostamist kõigis alaealiste kriminaalasjades, mis saadetakse kohtusse*". (lk 19). Samas leiame, et nimetatud ettepanek on mõistlik sisse viia Kriminaalmenetluse seadustikuga. Kriminaalmenetluse koodeksi muutmine pole enam otstarbekas ja samuti tekiks probleeme ressursside planeerimisega.
Nimetatud punkti osas toome välja järgmise probleemi. Nimelt on vastuolulised Riigikontrolli auditis välja toodud kaks põhieesmärki – alaealiste kriminaalasjade menetluse kiirus ja teiselt poolt kvaliteet. Nimelt võib kohtueelse ettekande küsimine oluliselt pikendada menetluseks kuluvat aega, seda eriti juhtudel kui prokurör näeb võimalust lihtmenetluse kokkuleppe saavutamiseks. Sellisel juhul oleks mõistlik tuua prokuröri kaalutlusotsustusel ettekande kriminaalhooldusosakonnalt tellimise aeg varasemasse menetlusstaadiumi. Justiitsministeerium leiab, et raskemate kriminaalasjade puhul on olulisem see väärtus, et alaealine isik saaks pigem pikema menetlusaja jooksul mõjusama karistuse kui kiire menetluse tulemusena mõistetaks alaealisele tema ja ühiskonna huve mitte arvestav karistus ning peatselt oleks isik uute õigusrikkumistega õiguskaitseorganite vaateväljas. Tulenevalt sellest on Justiitsministeerium võtnud 2003.a eesmärgiks kriminaalhooldusosakondade ja prokuratuuri koostöö arendamise lähtuvalt Justiitsministeeriumi arengukava aastani 2006 õiguskaitse valdkonna eesmärkidest 4.1b ja 12.1d.

4. Alaealise kuritegu puudutava info konfidentsiaalsus

Eelmise punktiga seondub ka Riigikontrolli järgmine ettepanek – *kriminaalhooldusametnik peaks osana oma kohtueelses ettekandes vastama ka küsimusele, kas avalik kohtuprotsess alaealise üle on põhjendatud või mitte* (lk 21) – leiame, et järeldusele kohtuprotsessi kinniseks kuulutamise vajalikkuse suhtes jõuab igal üksikjuhul prokurör ise, tutvudes kriminaaltoimikusse lisatud kriminaalhooldusosakonna ettekandega ning sellest tulenevalt ei ole vajalik kriminaalhooldusametnikele vastava nõude seadmine.

Ettepanek, mille kohaselt kriminaalasja menetleval politseiametnikul tuleks *„pöörata rohkem tähelepanu sellele, et info alaealise menetlusosalise kohta ei leviks kolmandatele osapoolte,"* on vastuolus Kriminaalmenetluse koodeksi § 107 lõikega 1, mis näeb uurija kohustusena ette üldsuse laialdast kaasamist kuritegude avastamiseks ja kuriteo toimepannud isikute jälitamiseks, samuti kuriteo toimepanemist soodustanud asjaolude selgitamist ning kõrvaldamist. Tegemist on nõukogude õigusdogmaatikast tulenev sättega, mis on endiselt kehtiva õiguse osaks. Siinkohal põrkuvad lapse huvid (sotsiaalse häbimärgistamise vältimine) ja üldsuse huvid (kuritegude avastamine ja nende ärahoidmine). Uurijal tuleks igal juhul kaaluda, kas stigmatiseeriva teabe avalikuks tulek on igati vajalik ja põhjendatud või üksnes käepärane vahend. See on jällegi üks oluline argument uurijate spetsialiseerumise ja eriettevalmistuse kasuks.

Riigikontroll peab vajalikuks *seadusemuudatust, mille kohaselt ei identifitseeritaks alaealiseid kahtlustatavaid ja süüdistatavaid kriminaalmenetluse kajastamisel meedias.* (lk 21) Toetame seda põhimõtet, kuid antud küsimus ei kuulu kriminaalmenetluse koodeksi reguleerimisalasse. Eeluurimisel on andmete avalikustamine Kriminaalmenetluse koodeksi § 117 tulenevalt lubatud vaid uurija nõusolekul. Eelnõu § 211 kohaselt võib kohtueelse menetluse andmeid avalikustada vaid prokuratuuri kirjalikul loal ning ulatuses. Menetleja saab andmete lubamatu avaldamise eest trahvida aga vaid menetlusosalisi. Kuna peaasjalikult on tegemist ajakirjanduseetika küsimusega, siis tuleks kindlasti teha selgitustööd ajakirjanike harimiseks antud küsimuses. Üheks võimaluseks oleks ka konkreetsemalt sõnastada Eesti Ajakirjanduseetika Koodeksi punkt 4.8., mille kohaselt ohvreid ja alaealisi üldjuhul ei identifitseerita ega eksponeerita. Teiseks võimaluseks oleks aga näiteks lastekaitseseaduse täiendamine.

Lk 21 punktis 4.4. toob riigikontroll ühe probleemina välja ka karistusregistri. Vastavalt karistusregistri seaduse § 4 lg 1 kantakse karistusregistrisse kohtumääruse alusel ka andmed alaealise suhtes kasvatusliku mõjutusvahendi kohaldamise kohta. Riigikontrolli arvates on problemaatiline see, et karistusregistrile tehtud järelepärimisel antakse registrist teada, et andmed karistatu kohta on arhiivis. Vastavalt karistusregistri seaduse paragrahvile 25 lg 1 p 3 kustutatakse alaealise suhtes kasvatusliku mõjutusvahendi kohaldamise kohta andmed karistusregistrist, kui mõjutusvahendi kohaldamise lõpetamisest on möödunud 2 aastat. Pärast seda karistusregistrist isiku karistatuse kohta andmeid ei nähtu, vastavad andmed on olemas vaid karistusregistri arhiivis ning neile andmetele on juurdepääs vaid väga piiratud isikute ringil (karistusregistri seadus § 22). Seega ei tohiks isikul alaealisena sooritatud kuriteo tõttu hiljem legaalse töö leidmisel karistusregistrist väljastatavate andmete tõttu küll mingeid probleeme tekkida; järelepärimisele tuleb vastata, et isiku kohta karistusregistris andmed puuduvad.

Lugupidamisega

Märt Rask
Minister

Allan Plekksepp 611 3130